

EIN IDIOMATISCHER BRIEF

นฤมล จ้าวสุวรรณ

Liebe Eltern!

Mir ist so elend! Ich glaubte, die Ehe wäre ganz anders, aber ich bin auf die Nase gefallen.¹ Jetzt kann ich ein Lied davon singen.² Als Uschi mich heiratete, war ich aus dem Häuschen.³ Donnerwetter! Hätte ich doch bloß ein bißchen Wind davon bekommen!⁴ Ich konnte jedoch nicht riechen, was später kam. Hatte ich damals Stroh im Kopf?⁵ Vielleicht, ich wußte aber nicht wie der Hase lief,⁶ außerdem hatte ich den Kopf verloren.⁷

Wenn ich mich an diesen Augenblick erinnere, als wir in der Kirche waren und ich stolz wie ein Spanier⁸ vor dem Priester "Ja" sagte, habe ich Lust, an Eurer Brust zu weinen. Ich trage nicht mehr die Nase hoch.⁹ Das bedeutet nicht, daß ich unter dem Pantoffel stehe,¹⁰ aber ich muß zugeben, sie tanzt sehr schön auf meiner Nase herum.¹¹ Meine "süße" Uschi, die ein Gesicht, als ob sie kein Wässerchen trüben könnte,¹² ist ein Drache geworden!¹³ Sie findet immer ein Haar in der Suppe¹⁴ und macht aus einer Mücke einen Elefanten,¹⁵ dann bekomme ich kalte Füße,¹⁶ weil sie mich immer auf den Fuß tritt.¹⁷ Kurz gesagt: wir streiten uns um des Kaisers Bart.¹⁸

Ich habe viel am Hals.¹⁹ Sie dreht mir die Worte im Mund um²⁰ und fragt mich dabei grinsend, warum ich ein Gesicht wie zehn Tage Regenwetter mache.²¹ Sie versucht den ganzen Tag, mich auf die Palme zu bringen.²² Sie kann einfach nicht aus ihrer Haut.²³ In der letzten Zeit redet sie wie ein Buch.²⁴ Und meine Nachbarin hat mir gesagt, daß mein "Schatz" ein Brett vor dem Kopf hat.²⁵ Sie war böse, weil Uschi auf die Frage "Kennen Sie Beethovens Neunte?" geantwortet hatte "Nee, noch nicht. Ich wußte nicht, daß Herr Beethoven so oft verheiratet war." Ich vermute, meine Uschi hat nicht alle Tassen im Schrank.²⁶

Wir haben nicht mehr die gleiche Wellenlänge,²⁷ und jetzt wißt Ihr, warum ich meinen Kopf hängen lasse.²⁸ Vor der Ehe hatte ich Rosinen im Kopf.²⁹ Jetzt sind diese schönen Pläne und Träume ins Wasser gefallen.³⁰ Seitdem wir zusammen wohnen, will sie die erste Geige spielen,³¹ und sie hat dafür Haare auf den Zähnen.³² Ich mußte zu allem "Ja und Amen" sagen.³³ Das schlimmste ist aber, daß sie das Geld zum Fenster hinauswirft,³⁴ deshalb bin ich immer in der Kreide.³⁵ Was soll ich tun? Ich kann mir das Geld doch nicht aus den Rippen schneiden.³⁶

Sie ist mir ein Dorn im Auge geworden.³⁷ Ich will nicht mehr klein begeben.³⁸ Ich habe mir den Kopf zerbrochen,³⁹ aber ich finde keine Lösung, um meine Ehe "ins reine zu bringen."⁴⁰ Mit den Wölfen kann ich einfach nicht heulen.⁴¹ So oft möchte ich die Beine in die Hand nehmen,⁴² um alles weit von hier zu vergessen, und

leben, wo sich Fuchs und Hase gute Nacht sagen.⁴³ Das ist jedoch unmöglich und außerdem keine Lösung. Jetzt sehe ich nur einen Ausweg: Witwer zu werden. Wenn ich daran denke, reibe ich mir die Hände.⁴⁴ Ich habe die Katze aus dem Sack gelassen,⁴⁵ dennoch fällt mir das Herz in die Hose,⁴⁶ weil ein enormes Risiko dabei ist, außerdem ist die Polizei nicht auf den Kopf gefallen.⁴⁷ Muß ich aber diese Suppe, die ich mir selbst eingebrockt habe, bis zum bitteren Ende auslöffeln?⁴⁸ Ist ein Ende mit Schrecken nicht viel besser als ein Schrecken ohne Ende? Ist, zu meinem Pech, kein Kraut dagegen gewachsen?⁴⁹ Wenn ich doch nur Schwein hätte!⁵⁰

Bitte helft mir!

Euer Sohn, der wie ein Ochse vorm Berg steht!⁵¹

Otto

จดหมายภาษาเยอรมันฉบับนี้ Dr. César A. Palomino เป็นผู้เขียน เขาเป็นศาสตราจารย์สาขาวิชาชีววิทยาและครูสอนภาษาเยอรมันแห่งมหาวิทยาลัยใน Cuzco ประเทศเปรูจดหมายมีลักษณะพิเศษคือเป็นการรวบรวมสำนวนในภาษาเยอรมันถึง 51 สำนวนเข้าด้วยกันโดยที่ยังมีใจความต่อเนื่องกันอยู่ แต่ไม่ได้มีคำอธิบายให้ไว้ ผู้ที่มีได้ภาษาเยอรมันเป็นภาษาแม่อาจจะอ่านแล้วไม่เข้าใจ แม้ว่าจะทราบคำแปลของศัพท์ทุกตัวแล้วก็ตาม ผู้เขียนจึงหวังว่าคำอธิบายของสำนวนเยอรมันต่อไปนี้จะประโยชน์บ้างสำหรับนักเรียน นักศึกษา และผู้ที่เรียนภาษาเยอรมันมาบ้างแล้ว

1. auf die Nase fallen หมายความว่า ประสบความล้มเหลว
2. ein Lied davon singen “สามารถร้องเพลงเกี่ยวกับเรื่องนั้นได้” หมายความว่า รู้เท่าทันในเรื่องนั้นเป็นอย่างดี เนื่องจากเคยมีประสบการณ์มาก่อน
3. aus dem Häuschen sein ตื่นเต้น ปลื้มปิติอย่างมาก
4. Hätte ich doch bloß ein bißchen Wind davon bekommen! ถ้าได้รู้มาก่อนสักหน่อยว่าอะไรจะเกิดขึ้นล่ะก็! Wind von etwas bekommen หมายถึงแอบรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสิ่งนั้นมาก่อน
5. Stroh im Kopf haben “ในศีรษะมีหญ้า” หมายถึงหัวทึบ โง่เขลา
6. wissen, wie der Hase läuft “รู้อย่างดีว่ากระต่ายวิ่งอย่างไร” หมายความว่า รู้เรื่องเกี่ยวกับเรื่องนั้นเป็นอย่างดีว่าควรจะทำอย่างไร

7. den Kopf verlieren “ทำศีรษะหายไป” หมายความว่าทำอะไรโดยไม่ได้คิดให้ดีเสียก่อน
8. stolz wie ein Spanier sein คนเยอรมันมีสำนวนเปรียบเทียบกับว่า ทำทางภาคภูมิใจ หรือหยิ่งผยองราวกับชาวสเปน
9. die Nase hoch tragen “เชิดจมูก” หมายความว่าภูมิใจ เย่อหยิ่ง ไทยใช้สำนวน “เชิดหน้า” (อาจจะเป็นเพราะว่ามีจมูกไม่โด่งเหมือนฝรั่ง)
10. unter dem Pantoffel stehen “ยืนอยู่ใต้รองเท้าแตะ” หมายความว่าอยู่ใต้อำนาจของ ภรรยา
11. auf der Nase herumtanzen “เต้นไปมาอยู่บนจมูก” หมายความว่า ทำตามใจตัวเอง โดยไม่ฟังคนอื่น
12. ein Gesicht machen (aussehen), als ob man kein Wässerchen trüben könnte “ทำหน้าราวกับว่าไม่สามารถจะทำให้หน้าขุ่นได้” หมายความว่า ทำหน้าซื่อๆ ดูไม่มีพิษสงอะไร แต่ที่แท้หน้าเหวอใจเสือ
13. ein Drache werden Drache คือสัตว์ร้ายตัวมหึมาในเทพนิยาย เทียบได้กับตัวมังกร ถ้าใช้เป็นคำเปรียบเทียบกับสำหรับผู้หญิง หมายถึง ผู้หญิงที่ชอบหาเรื่องทะเลาะเบาะแว้ง อยู่เสมอ
14. ein Haar in der Suppe finden “พยายามจะหาเส้นผมในซุบอยู่เสมอ” หมายความว่า คอยหาเรื่องจับผิดอยู่เสมอ
15. aus einer Mücke einen Elefanten machen “ทำยุงให้เป็นช้าง” หมายความว่า ทำเรื่องเล็กให้เป็นเรื่องใหญ่ ทำอะไรให้เกินกว่าความเป็นจริง
16. kalte Füße bekommen “มีเท้าเย็น” หมายความว่า หวาดกลัว กลัวจนมือเย็นเท้าเย็น
17. jemanden oder jemandem auf den Fuß treten “เหยียบเท้า (คนอื่น)” หมายความว่า ทำหนิติเตียน
18. sich um des Kaisers Bart streiten “ทะเลาะกันเรื่องหนวดของจักรพรรดิ” หมายความว่าทะเลาะกันด้วยเรื่องไม่เป็นเรื่อง
19. viel am Hals haben มีภาระที่ต้องทำมากมาย

20. jemandem das wort (die Worte) im Mund umdrehen นำคำพูดของคนอื่นไปบิดเบือนจากความจริง
 21. ein Gesicht wie zehn Tage Regenwetter machen “ทำหน้าเหมือนกับฝนตกสิบวัน” (บางครั้งก็ใช้เพียงสามวัน) หมายความว่า มีสีหน้าที่แสดงถึงความผิดหวัง เศร้าโศก
 22. jemanden auf die Palme bringen หมายความว่า ทำให้โกรธเคืองอย่างมาก
 23. nicht aus ihrer (seiner) Haut können “ไม่สามารถจะออกมาจากผิวหนังได้” คือ แก้อย่างไรก็ไม่หาย เนื่องจากเป็นนิสัยหรือมีความเคยชินมาอย่างนั้นแล้ว (นิสัยที่มันฝัง)
 24. wie ein Buch reden “พูดเหมือนหนังสือ” หมายความว่า พูดไม่หยุดโดยไม่มีการคิด
 25. ein Brett vor dem Kopf haben “มีไม้บังศีรษะ” หมายความว่า สมองทึบ โง่เขลา เบบ้าปัญญา
 26. nicht alle Tassen in Schrank haben “มีถ้วยไม่ครบในตู้” - เทียบกับสำนวนไทยว่า ไม่เต็มบาท
 27. die gleiche Wellenlänge haben “มีความยาวคลื่นเท่ากัน” คือสื่อสารเข้าใจกันเนื่องจากมีระดับความคิดความเข้าใจเท่ากัน
 28. den Kopf hängen lassen “ปล่อยให้ศีรษะตก” หมายถึง ผิดหวัง หดหวัง หมดอาลัยตายอยาก (อาการคอตก)
 29. Rosinen im Kopf haben “มีลูกเกดอยู่ในศีรษะ” หมายความว่า ผันเฟื่องถึงสิ่งที่ เป็นไปไม่ได้ มีแผนการณ์ที่เป็นไปไม่ได้
 30. (Plan, Traum) ins Wasser fallen “แผนการณ์ตกน้ำ” คือ แผนการณ์ล้มเหลว
 31. die erste Geige spielen “เล่นไวโอลินที่หนึ่ง” ในวงดนตรีคลาสสิกของฝรั่ง เช่น ซิมโฟนี ออเคสตรา พวกที่เล่นไวโอลินหนึ่งจะนั่งแถวหน้าด้านซ้ายมือของวาทยกร เป็นผู้ เล่นนำ
- สำนวนนี้หมายความว่า เป็นผู้ นำ มีบทบาทสำคัญ มีอิทธิพล
32. Haare auf den Zähnen haben หมายความว่า ถึงขั้นไม่ยอมแพ้ ไม่ฟังคนอื่น ปาก จุกจิก

33. “ja und amen” sagen ตอบรับและกล่าวคำ “อาเมน” เหมือนกับเวลาที่สวดมนต์จบ
หมายความว่า ตกลง เห็นชอบด้วยในเรื่องนั้น
34. das Geld zum Fenster hinauswerfen “โยนเงินทิ้งหน้าต่าง” หมายความว่า ใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่าย
35. bei jemandem in der Kreide sein “มีรายชื่ออยู่ในชอล์ค” หมายความว่า เป็นหนี้
เป็นสิน (มีชื่อของตนอยู่ในบัญชีลูกหนี้ สมัยก่อนเขียนด้วยชอล์ค)
36. Ich kann mir das Geld nicht aus den Rippen schneiden “ไม่สามารถจะตัดเอา
เงินออกมาจากซี่โครงได้” หมายความว่า ไม่มีเงินเลยจริงๆ
37. jemandem ein Dorn im Auge sein “เหมือนกับมีหนามตำอยู่ในตา” หมายความว่า
ทุกครั้งที่เห็นคนนั้นหรือสิ่งนั้นจะเกิดความขุ่นเคืองใจเหมือนหนามยอกอก
38. klein begeben คือ ยอมแพ้ ยอมทำตามคำสั่ง
39. sich den Kopf zerbrechen ใช้ความคิดอย่างหนัก (คิดจนหัวแทบแตก)
40. etwas ins reine bringen ทำให้เรื่องนั้นสะอาด หมายความว่า จัดการทำให้เรื่องนั้น
เรียบร้อยเป็นไปด้วยดี
41. mit den Wölfen heulen “หอนไปกับสุนัขป่า” คือ เข้ากับเสียงข้างมาก เนื่องจาก
เห็นว่าตัวเองจะได้รับผลประโยชน์ด้วย
42. die Beine in die Hand nehmen “เอามือถือขาทั้งสองขา” คือ วิ่งจากไปด้วยความ
รวดเร็ว
43., wo sich Fuchs und Hase gute Nacht sagen “ที่ซึ่งสุนัขป่าและกระต่ายกล่าว
คำราตรีสวัสดิ์” หมายถึงที่เปลี่ยวห่างไกลจากผู้คน
44. sich die Hände reiben “ถูมือ” คือ แสดงอาการดีใจในสิ่งที่กำลังจะมาถึง
45. die Katze aus dem Sack lassen “ปล่อยแมวออกจากถุง” หมายความว่า เปิดเผย
ความลับ เปิดเผยเรื่องที่แท้จริง
46. das Herz fällt jemandem in die Hose “หัวใจตกลงไปในกางเกง” หมายความว่า
หวาดกลัวอย่างมาก
47. nicht auf den Kopf gefallen sein หมายความว่า ไม่ใช่คนโง่ ไม่ใช่คนที่ไร้ฝีมือ

48. die Suppe auslöffeln müssen, die man sich eingebrockt hat “ต้องตักซุปที่ทำเอง
รับประทานจนกระทั่งช้อนสุดท้าย” หมายความว่า ต้องกินจนรับประทานที่ตัวเองได้
กระทำไว้
49. Kraut dagegen wachsen “ไม่มีสมุนไพรมะเขือ” หมายความว่า ไม่มียาขนานใด
จะมารักษาได้
50. Schwein haben “มีหมู” หมายความว่า โชคดี แต่ถ้า “เป็นหมู” จะกลายเป็นคำตำ
หนัที่ เพราะถือว่าหมเป็นสัตว์ชั้นต่ำ สกปรก
51. wie ein Ochse vorm Berg stehen “เหมือนวัวยืนอยู่หน้าภูเขา” หมายความว่า งบ
จนปัญญาไม่ทราบว่าจะทำอย่างไร

บรรณานุกรม

- Dialog*, Zeitschrift des Deutschlehrerseminars, herausgegeben vom Goethe Institut, München, 1976
- Friedrich, Wolf. *Moderne deutsche Idiomatik*. München: Hueber Verlag, 1966
- Wahrig, Gerhard. *Deutsches Wörterbuch*. Gütersloh: Bertelsmann Lexikon-Verlag, 1968